

BUNELE PRACTICI DIN ANTREPRENORIALUL SOCIAL ITALIAN

GOOD PRACTICES IN ITALIAN SOCIAL ENTREPRENEURSHIP

**Şef Direcția Cooperare
internațională și dezvoltare,
Academia de Administrare publică**

**DINU
MANOLE**

**Head of International Cooperation and
Development Department,
Academy of Public Administration**

Rezumat: Modelele economice moderne aduc prosperitate țărilor emergente, dar de asemenea duc la creșterea inegalităților în ceea ce privește distribuția bogăției. Întreprinderile sociale sunt afaceri create pentru promovarea unui scop social din punct de vedere financiar într-un mod durabil. O întreprindere socială este o afacere creată pentru promovarea unui scop social din punct de vedere financiar într-un mod durabil. Întreprinderile sociale pot fi non-profit, cât și pentru profit. Unele întreprinderi sociale sunt create, operate sau deținute de organizații non-profit sau caritabile ca mijloc de generare a veniturilor sau pentru a-și continua misiunea socială. Alte întreprinderi sociale sunt create ca entitate pentru profit, însă strategia de afaceri este concepută cu scopul de a atinge un obiectiv social.

Cuvintele-cheie: model economic, cooperative sociale, non-profit, sectoare de producere, bunăstare.

Sectorul economiei sociale italiene este strâns legat de mișcarea cooperatistă, în timp ce cooperativele sociale sunt considerate elementul care le leagă. Cooperativele sociale au început să apară în Italia la sfârșitul anilor 1970 și au răspuns

Summary: Modern economic models bring prosperity to emerging countries, but they also lead to increasing inequalities in wealth distribution. A social enterprise is a business created to promote a financial goal from a financial point of view in a sustainable way. Social enterprises can be non-profit as well as profitmaking. Some social enterprises are created, operated or owned by non-profit or charitable organizations as a means of generating income or to continue their social mission. Other social enterprises are created as an entity for profit, but the business strategy is designed in order to achieve a social goal.

Keywords: economic model, social cooperatives, non-profit, production sectors, welfare.

The Italian social economy sector is closely linked to the cooperative movement, while social cooperatives are considered the link between them. Social cooperatives began to emerge in Italy in the late 1970s and responded to unmet needs, especially in the field of integration, as some groups were increasingly excluded from the labor

unor nevoi nesatisfăcute, în special în domeniul integrării, deoarece unele grupuri erau din ce în ce mai excluse de pe piața muncii (de ex., în domeniul serviciilor personale), în contextul îmbătrânirii rapide a populației și al modificărilor în structura familiei.

Cooperativele sociale au devenit esențiale în procesul de dezvoltare a economiei sociale prin lărgirea conceptului și a parametrilor standard ai organizațiilor de voluntari, oferind servicii de asistență socială de bază și integrând persoanele dezavantajate în interiorul societății. Cooperativele sociale constituie soluții promițătoare pentru a modifica sistemul de asistență socială, demon-

market (e.g. in the field of personal services), in the context of rapid population aging and changes in family structure.

Social cooperatives have become essential in the process of developing the social economy by broadening the concept and standard parameters of volunteer organizations, providing basic social assistance services and integrating disadvantaged people into society. Social cooperatives are promising solutions to change the social assistance system, demonstrating more profitable ways than previous financial benefits and trying to mobilize resources that would otherwise be unproductive. Compared to other



Figura 1. Modele de cooperative în economia socială a Italiei

Sursa: Alberto Alberani. Vice Președinte Legacoopsociali Italia. Mișcarea cooperativă în Italia. Experiența Legacoop, Chișinău, 2019

Figure 1. Models of cooperatives in the social economy of Italy

Source: Alberto Alberani. Vice President Legacoopsociali Italia. The Cooperative movement in Italy. The Legacoop Experience, Chișinău, 2019

strând modalități mai profitabile decât beneficiile financiare anterioare și încercând să mobilizeze resurse care altfel ar fi neproductive. În comparație cu alte organizații nonprofit, aceste cooperative sociale au avantajul de a fi legate mai mult de piață și de presiunile competitive, fiind astfel „forțate” să fie mai eficiente pentru a supraviețui [3, p.67]

Art. 45 Constituția italiană Republica recunoaște funcția socială a cooperării cu caracter mutual și fără scopuri și speculații private. Legea promovează și promovează creșterea prin mijloacele cele mai potrivite și asigură, cu ajutorul controalelor corespunzătoare, caracterul și scopul. Legea promovează și favorizează creșterea prin mijloacele cele mai potrivite și asigură, cu ajutorul controalelor corespunzătoare, caracterul și scopurile[1, p.6].

Legacoop. Fondată în 1886, Legacoop –Lega Nazionale delle Cooperative e Mutue este cea mai veche organizație de cooperare din Italia.

▪ Legacoop promovează dezvoltarea relațiilor de cooperare și mutuale, economice și de solidaritate între cooperativele asociate și încurajează diseminarea principiilor și a valorilor ▪ Cooperativele care aderă la Legacoop sunt prezente în toate regiunile și sectoarele de producere. Dețin poziții de lider în sectoare precum distribuția comercială, construcțiile, sectorul agroali-

non-profit organizations, these social cooperatives have the advantage of being more connected to the market and competitive pressures, thus being “forced” to be more effective in order to survive [3, p.67]

Art. 45 The Italian Constitution The Republic recognizes the social function of cooperation with a mutual character and without private purposes and speculations. The law promotes and encourages growth by the most appropriate means and ensures, with the help of appropriate controls, the character and purposes [1, p.6].

Legacoop. Founded in 1886, Legacoop –Lega Nazionale delle Cooperative e Mutue is the oldest cooperation organization in Italy. Legacoop promotes the development of cooperative and mutual, economic and solidarity relations between associated cooperatives and encourages the dissemination of principles and values. The cooperatives that adhere to Legacoop are present in all regions and production sectors. They hold leading positions in sectors such as commercial distribution, construction, agri-food sector, services and industrial production. Moreover, the associated cooperatives have given rise to important insurance, financial and credit companies. Within Legacoop, structures have been created that carry out their own activity in a transversal

mentar, servicii și producție industrială. Cooperativele asociate au dat viață, de asemenea, unor companii importante în domeniile asigurărilor, financiar și de credit. În cadrul Legacoop s-au creat structuri care își desfășoară activitatea proprie în mod transversal și sprijină dezvoltarea cooperativelor [1, p.22]:

- Coopfond. Societate care gestionează fondul mutual de promovare a cooperării, alimentat cu 3% din profitul anual al tuturor cooperativelor din Legacoop. Obiectivul său principal este de a contribui la crearea unor noi cooperative și la creșterea celor existente.
 - Foncoop și formarea profesională. Foncoop este fondul de unde cooperativele pot accesa resurse pentru formarea profesională a propriilor lucrători. Acesta este alimentat cu 0,3% din salariile brute ale salariaților cooperativelor.
 - FIMIV. Este organizația italiană care reprezintă toate asociațiile de reciprocitate voluntară care promovează asistența medicală și activitățile culturale/educaționale în beneficiul membrilor săi.
 - Cooperfidi și intermediarii financiari. Cooperfidi este un consorțiu care ajută companiile cooperative să obțină împrumuturi bancare oferind garanție băncii propriul lor capital.
- way and support the development of cooperatives [1, p.22]:
- Coopfond. A company that manages the mutual fund for cooperation promoting, is funded with 3% of the annual profit of all the cooperatives in Legacoop. Its main objective is to contribute to the creation of new cooperatives and the growth of existing ones.
 - Foncoop and vocational training. Foncoop is the fund from which cooperatives can access resources for the training of their own workers. It is funded with 0.3% of the gross salaries of the cooperatives' employees.
 - FIMIV. It is the Italian organization that represents associations of voluntary reciprocity which promote healthcare and cultural/educational activities for the benefit of its members.
 - Cooperfidi and financial intermediaries. Cooperfidi is a consortium that helps cooperative companies obtain bank loans by offering their capital as a guarantee for the bank.

Legacoop Emilia-Romagna is the oldest organization of cooperative representation in Emilia Romagna.

Legacoop Emilia-Romagna promotes the growth of cooperative identity, governance transparency and qualification of managerial

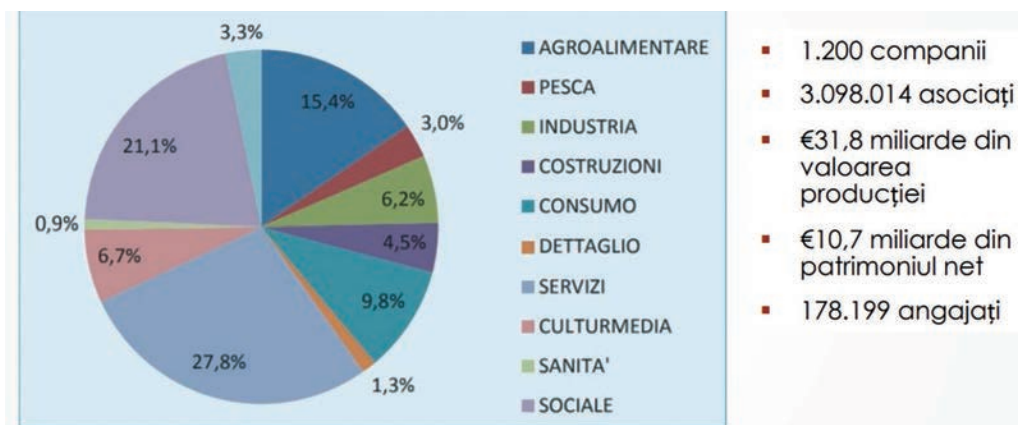


Figura 2. Legacoop Emilia-Romagna

Sursa: Alberto Alberani. Vice Președinte Legacoopsociali Italia. Mișcarea cooperativă în Italia. Experiența Legacoop, Chișinău, 2019

Figure 2. Legacoop Emilia-Romagna

Source: Alberto Alberani. Vice President Legacoopsociali Italia. The Cooperative movement in Italy. The Legacoop Experience, Chișinău, 2019

Legacoop Emilia-Romagna este cea mai veche organizație de reprezentare cooperativă din Emilia Romagna.

Legacoop Emilia-Romagna promovează creșterea identității cooperative, transparența guvernării și calificarea abilităților manageriale prin: × Instruirea asociaților pentru o participare activă și conștientă la conducerea cooperativei × Instruirea consiliului de administrare pentru a crește competențele profesionale necesare pentru a concura pe piață, în conformitate cu etica cooperatistă × Răspândire, orientare și promovare a bunelor practici de conducere × Studii și cercetări privind egalitatea între sexe și proiectele de welfare corporativă

skills through: × Training of the associates for an active and conscious participation in the management of the cooperative × Training the board of directors in order to increase the professional skills needed to compete in the market in accordance with cooperative ethics × Dissemination, guidance and promotion of good management practices × Studies and research on gender equality and corporate welfare projects.

The social cooperative *San Vitale* has been operating in Ravenna for more than thirty years, being a resource desired by families and the community, a **response to the needs of people with disabilities and disadvantages. It offers educational, formative and professional inclusion services in**

Cooperativa socială San Vitale activează de mai bine de treizeci de ani în Ravenna, fiind o resursă dorită de familii și de comunitate **ca răspuns la necesitățile persoanelor cu dizabilități și defavorizate. Oferă servicii educative, formative și de incluziune profesională** în diferite domenii (artizanat, comerț, salubritate, spații verzi și amenajarea teritoriului, horticultură, alimentație publică și turism social).

Cooperativa este de tip A+B și include printre domeniile prioritare de intervenție serviciile pentru dizabilitățile intelectuale și autism, serviciile cu privire la sănătatea mintală și la reabilitarea copiilor în creștere.

Aderă la *Legacoop* și la mai multe consorții de cooperative (CSR, Ciclat, Selenia, Formula Ambiente, Fare Comunità). Colaborează cu Departamentul de Sănătate Mintală a Centrului de sănătate publică locală Romagna, cu Asistența Socială a primăriilor din Ravenna, Cervia și Russi și cu asociațiile familiilor.

„Paradigma de Calitate a Vieții” reprezintă foarte bine misiunea dar și modelul pozitiv ce inspiră proiectele cooperativei; formare pentru incluziunea profesională dar și educație pentru dezvoltarea autonomiei.

Adoptarea Paradigmei de Calitate a Vieții și a unei perspective evolutive a persoanei cu dizabilități și a familiei sale, a condus echipa de

different fields (handicrafts, trade, sanitation, green spaces and spatial planning, horticulture, public catering and social tourism).

The cooperative is of A+B type and includes among its priority areas of intervention services for intellectual disabilities and autism, services related to mental health and rehabilitation of growing children.

It joins *Legacoop* and several other consortia of cooperatives (CSR, Ciclat, Selenia, Formula Ambiente, Fare Comunità). It collaborates with the Mental Health Department of the local Romagna Public Health Center, with the Social Assistance of Ravenna, Cervia, and Russi municipalities, and with family associations.

The „Quality of Life Paradigm” represents greatly the mission but also the positive model that inspires the projects of the cooperative; training for professional inclusion but also education for the development of autonomy.

The adoption of the Quality of Life Paradigm and of an evolutionary perspective of the person with disabilities and his family, led the San Vitale Cooperative psycho-pedagogical team towards the experimentation and innovation of the services to support the life project of people with disabilities by creating evidence-based programs specific to the profile and deeply individualized (person oriented).

proiectare psihopedagogică a Cooperativei San Vitale spre experimentarea și inovarea serviciilor de susținere a proiectului de viața a persoanelor cu dizabilități creând programe *evidence-based* specifice în funcție de profil și profund individualizate (*person oriented*).

În prezent Cooperativa oferă 300 locuri de muncă, ajutând persoanele în dificultate să-și găsească un loc în comunitate.

Cooperativa ALICENOVA este rezultatul fuziunii dintre cooperativele sociale *Alice* (Tarquinia), activă din 1990 în provincia Viterbo, și *Sinergie* (Formello), activă din 2004 în provincia Roma.

ALICENOVA este o cooperativă de tip A+B. În ceea ce privește activitatea de tip A, **realizează servicii în domeniul educației, asistenței sociale și sanitare**, în colaborare cu Serviciile sociale ale primăriilor, cu instituții de învățământ și organisme de formare, cu asociații ale familiilor, etc. În mod specific, împreună cu Centrul de sănătate publică din Viterbo, realizează Programe de asistență individuală (PAI) în următoarele domenii de intervenție: dependență, disconfort psihic, bătrâni, minori, tineri, emigranți, servicii sociale profesionale și alte servicii. Cooperarea de tip B, în schimb, vizează **inițierea și îmbunătățirea condiției profesionale a persoanelor care, în mod diferit, ar rămâne**

Currently, the Cooperative offers 300 jobs, helping people in need to find a place in the community.

ALICENOVA Cooperative resulted from the merger of the social cooperatives *Alice* (Tarquinia), active since 1990 in the province of Viterbo, and *Synergy* (Formello), active since 2004 in the province of Rome.

ALICENOVA is an A+B type of cooperative. As regards to the type A activities, it provides **services in the field of education, social assistance and health**, in collaboration with the social services of the municipalities, with educational institutions and training bodies, with family associations etc. Specifically, together with the Viterbo Public Health Center, it carries out Individual Assistance Programs in the following areas of intervention: addiction, mental discomfort, the elderly, minors, young people, emigrants, professional social services and other services. On the other hand, type B cooperation, is aimed at **initiating and improving the working condition of people who would otherwise remain stuck in the social assistance system.** This activity is materialized with the realization of services in the field of biological and social agriculture, graphic arts, handicrafts and tourism, maintenance of green spaces, food in schools and cleaning teams.

blocate în sistemul de asistență socială. Această activitate se concretizează cu realizarea de servicii în domeniul agriculturii biologice și sociale, artelor grafice, artizanatului și turismului, întreținerii spațiilor verzi, alimentației în școli și echipeilor de curățenie.

În prezent, în ALICENOVA lucrează 281 de persoane, dintre care 147 sunt membri asociați, ce cooperează la realizarea tuturor activităților: incluziunea socială, promovarea capitalului uman și construcția unei rețele sociale înrădăcinată, competentă și orientată spre dezvoltarea culturală și economică a teritoriului.

CADIAI este o cooperativă socială de „tip A” ce realizează servicii de tip socio-sanitar și educativ și oferă de asemenea servicii de monitorizare sanitară, de protecție a muncii și formare în domeniu pentru întreprinderii.

Își desfășoară activitatea în parteneriat cu diverse comunități locale având convingerea că comunicarea și schimbul de idei între diferitele părți interesate este cel mai adecvat mod de a aborda tematici sociale și economice.

Aderă la Legacoop Bologna și Legacoopsociali, participând la întrunirile propuse de asociații, în principal în domeniul social.

CADIAI este organizația principală a rețelei de Cooperative Sociale ComeTe.

Currently, 281 people work in ALICENOVA, of whom 147 are associated members, who cooperate in carrying out all activities: social inclusion, promotion of human capital and the construction of a rooted and competent social network oriented towards the cultural and economic development of the territory.

CADIAI is a “type A” social cooperative that provides socio-sanitary and educational services, furthermore, it provides health monitoring, labor protection and training services in the field for the enterprise.

It operates in partnership with various local communities with the conviction that communication and exchange of ideas between different stakeholders is the best way to address social and economic topics.

It joins Legacoop Bologna and Legacoopsociali, taking part in meetings proposed by associations, mainly in the social field.

CADIAI is the main organization of the ComeTe Network of Social Cooperatives.

ComeTe is a project that has developed nationwide through a network of Social Cooperatives always involved in building local welfare systems.

ComeTe was established to provide a personalized response

ComeTe este un proiect care s-a dezvoltat la nivel național prin intermediul unei rețele de Cooperative Sociale dintotdeauna implicate în construirea sistemelor locale de welfare.

ComeTe a fost înființată pentru a oferi un răspuns personalizat familiilor ce caută soluții de asistență și îngrijire a persoanelor dragi: de la asistența de bază la domiciliu, la sprijinul pentru internarea în structuri socio-sanitare, de la programe educative personalizate, la consiliere profesională de specialitate pentru minori și părinți.

Cefal Emilia Romagna respectă valorile Economiei Sociale cum ar fi încrederea, reciprocitatea, mutualitatea, gratuitatea și dăruirea considerând muncitorul ca un scop și nu ca un mijloc pentru obținerea unui profit.

Misiunea cooperativei este aceea de a **valoriza persoanele și de a promova bunăstarea**, acționând asupra dezvoltării potențialului acestora prin intermediul mecanismului de formare și de educație socială, **acordând o atenție deosebită persoanelor fragile și vulnerabile pentru o deplină integrare și participare socială a acestora.**

Procesul de formare furnizat de *Cefal* este orientat spre dezvoltarea culturală, morală și psihologică a persoanei și spre realizarea personală prin muncă, înțeleasă ca sferă

to families looking for solutions to assist and care for their loved ones: from basic home care, to support for the admission to the socio-sanitary structure, from personalized educational programs, to specialized professional counseling for children and parents.

Cefal Emilia Romagna respects the values of the Social Economy such as trust, reciprocity, mutuality, gratuity and dedication, considering the worker as an end and not as a means to make a profit.

The cooperative's mission is to **value people and promote well-being**, acting towards the development of their potential through a training process and social education, **paying particular attention to fragile and vulnerable people for their full integration and social participation.**

The training process provided by *Cefal* is oriented towards the cultural, moral and psychological development of the person and towards personal achievement through work, seen as a sphere of individual achievement and social integration in which everyone can express their own abilities.

Through training activities and support for the employment of disadvantaged people (former prisoners, people with physical and mental disabilities), *Cefal* pursues well-being, full integration of people and

de realizare individuală și integrare socială în care fiecare își poate exprima propriile capacități.

Prin intermediul acțiunilor de formare și prin sprijinul acordat pentru ocuparea persoanelor defavorizate (foști deținuți, persoane cu dizabilități fizice și psihice), *Cefal* urmărește bunăstarea, integrarea deplină a persoanelor și participarea activă în societate a categoriilor vulnerabile.

Cefal Întreprindere formativă fiind și Școală de alimentație publică, atentă la cerințele industriei, a încercat să îmbine trei aspecte: formarea prin intermediul muncii, realizarea unei școli de bucătari în scopul valorizării bucătării tipice din Bologna și a produselor caracteristice din zonă, intermedierea între tinerii în căutarea unui loc de muncă și întreprinderile din industria alimentară ce necesită de personal calificat.

Restaurantul formativ *Le Torri*, una dintre realizările cele mai semnificative ale Întreprinderii formative *Cefal*, legat de școala formativă, oferă programe formative personalizate ce consistă în furnizarea unor servicii de alimentație publică, ce sunt comercializate contra cost.

It2 este o cooperativă mixtă, ce combină servicii educative și sociale (de tip A) și servicii ce țin de producție în scopul integrării profesionale (de tip B).

Misiunea cooperativei este aceea **de a promova și de a favoriza**

active participation of vulnerable groups in society.

Cefal Formative enterprise being also a School of Public Catering, attentive to the requirements of the industry, tried to combine three aspects: training through work, the realization of a school of chefs in order to value typical kitchens in Bologna and the characteristic products in the area, the intermediation between young people looking for a job and enterprises in the food industry that require qualified personnel.

The formative restaurant *Le Torri*, one of the most significant achievements of the *Cefal Formative Enterprise*, related to the formative school, offers personalized formative programs consisting in the provision of public catering services, which are sold for a fee.

It2 is a mixed cooperative, combining educational and social services (type A) and production services for the purpose of professional integration (type B).

The cooperative's mission is to **promote and foster the transition of young people and adults in disadvantaged conditions** to businesses and the labor market; for this purpose, a "transitional enterprise" was created where personalized personal and professional development programs are built.

Since its establishment in 1999 there have been created internships and training courses indispensable

tranziția tinerilor și adulților în condiții defavorizate spre întreprinderi și piața muncii; în acest scop a fost creată o „întreprindere de tranziție” unde se construiesc programe personalizate de dezvoltare personală și profesională.

Din anul înființării, 1999, sunt realizate stagii și cursuri de formare indispensabile pentru o incluziune de lungă durată în câmpul muncii.

La Tiz reprezintă un proiect educativ și profesional adresat tinerilor cu sindromul Down și cu dizabilități.

Scopul este acela de a unii serviciile profesionale ale unui restaurant cu aspectul social, creând un loc în care se poate construi și valoriza incluziunea.

Serviciile de catering și restaurant, destinate persoanelor, societăților și organismelor publice, sunt realizate de la cel mai simplu și informal nivel până la cel mai rafinat și elegant.

Asociația Semi di Libertà este o organizație non-profit, înființată la 28 ianuarie 2013 cu misiunea **de a combate recidiva deținuților prin intermediul unor programe formative și profesionale**. În prezent, activitatea asociației se axează pe realizarea unor micro proiecte cu impact social asupra mediului înconjurător, cum ar fi întreținerea și administrarea spațiilor verzi, dar și oferind propria experiență ca hub de proiectare socială.

for a long-term inclusion in the work field.

La Tiz is an educational and professional project directed at young people with Down syndrome and disabilities.

The goal is to provide professional restaurant services together with the social aspect, creating a place where one can build and value inclusion.

Catering and restaurant services, intended for individuals, companies and public bodies, are available from the simplest and most informal level to the most refined and elegant one.

The **Semi di Libertà Association** is a non-profit organization, founded on January 28, 2013 with the mission of **combating the recidivism of prisoners through formative and professional programs**. Currently, the association's activity focuses on the realization of micro projects with social impact on the environment, such as the maintenance and management of green spaces, but also offering its own experience as a social design hub.

Since March 2014, it has been running a small brewery in Rome, *Vale la Pena*, a vocational training project in the craft beer sector, the start-up has been co-financed by the Ministry of Education and the Ministry of Justice.

Din martie 2014 administrează la Roma o mică fabrică de bere, *Vale la Pena*, un proiect de formare profesională în sectorul berii artizanale, cofinanțat în faza de start-up de Ministerul Educației și de Ministerul Justiției.

Fabrica de bere este situată în incinta Institutului Tehnic Agrar *Sereni* din Roma, unde are loc o colaborare între elevi și deținuți. Au contribuit la lansarea proiectului câțiva dintre cei mai renumiți maestri berari italieni, și în prezent sunt produse 15 tipuri de bere diferite, considerând cele permanente, cele speciale și cele sezoniere, toate de un nivel calitativ superior, caracterizate atât de materii prime locale cât și de idei inovative cum ar fi, de exemplu, berea *RecuperAle*, realizată utilizând pâine nevândută, pentru a combate risipa de alimente, în perspectiva unei economii circulare.

Producția și vânzarea berii susține proiectul, permițând stabilitatea și continuitatea procesului de formare și incluziune. Etichetarea și ambalarea sticlelor de bere este realizată în colaborare cu o altă organizație non-profit, *L'Emozione-NonHaVoce*, ce susține incluziunea persoanelor cu autism.

Economia Carceraria, ultimul proiect demarat de Asociația *Semi di Libertà*, este o societate ce produce și comercializează produse realizate de deținuți. ***Vale La Pena Pub & Shop*** este primul pub italian de

The brewery is located inside the *Sereni* Agrarian Technical Institute in Rome, where a collaboration between students and detainees takes place. Some of the most famous Italian brewers have contributed to the launch of the project, and currently 15 different types of beer are produced, considering the permanent ones, the special ones and the seasonal ones, all of a high quality level, characterized by both local raw materials and innovative ideas such as, for example, *RecuperAle* beer, made using unsold bread, to combat food waste, with a view to a circular economy.

The production and sale of beer supports the project, allowing stability and continuity of the process of formation and inclusion. The labeling and packaging of beer bottles is done in collaboration with another non-profit organization, *L'Emozione-NonHaVoce*, which supports the inclusion of people with autism.

Economia Carceraria, the last project started by the *Semi di Libertà* Association, is a company that produces and sells products made by detainees. ***Vale La Pena Pub & Shop*** is the first Italian pub of "penitentiary economy" that allows the training and professional inclusion, in the beer chain, of some inmates who obtained the right to work outside Rebibbia prison.

“economie penitenciară” ce permite formarea și incluziunea profesională, în filiera berii, a unor deținuți ce au obținut dreptul de muncă în afara închisorii Rebibbia.

Cooperativa socială la città verde – Pieve Di Cento (BO). Misiunea cooperativei este îndreptată spre **construirea și dezvoltarea binelui comun** prin furnizarea de servicii și produse de calitate în domeniul întreținerii spațiilor verzi, gestionării și recuperării deșeurilor, agriculturii sociale, instalării și întreținerii amenajărilor urbane, **creând deopotrivă oportunități de muncă, ocupație, sociabilitate și integrare, în mod special pentru persoane dezavantajate.**

Pentru cooperativa *La città verde* este indispensabilă:

- menținerea legăturii cu teritoriul de proveniență a persoanelor care lucrează în cooperativă, cu scopul de a crea parcursuri profesionale în condiții de bunăstare generală
- consolidarea relației de încredere și colaborare cu clienții și locuitorii zonei
- atenția constantă către inovație, promovând parcursuri formative specifice și frecvente, studiind soluții alternative la probleme și adaptând propria activitate în funcție de evoluția tehnologică și socială în scopul de a oferi servicii și produse care să contribuie la bunăstarea cetățenilor

The social cooperative la città verde – Pieve Di Cento (BO). The mission of the cooperative is directed towards **building and developing the common good** by providing quality services and products in the field of green space maintenance, waste management and collection, social agriculture, installation and maintenance of urban planning, **creating opportunities for work, occupation, sociability and integration, especially for disadvantaged people.**

Indispensable for the *La città verde* cooperative is:

- maintaining a bond with the homeland of the people working in the cooperative, in order to create career paths in conditions of general well-being
- strengthening the relationship of trust and collaboration with customers and inhabitants of the area
- constant attention to innovation, promoting specific and frequent formative pathways, studying alternative solutions to problems and adapting one's own activity according to technological and social evolution in order to provide services and products that contribute to the well-being of citizens
- providing services and products that respect the environment and the health conditions of employ-

- furnizarea de servicii și produse ce respectă mediul și condițiile de sănătate ale angajaților și ale colaboratorilor.

În 2015 valoarea producției cooperativei a fost de € 4.841.007 dintre care € 2.498.436 au fost returnați angajaților sub formă de salariu, contribuții și asigurări.

Creșterea constantă a valorii producției înregistrată de-a lungul anilor a reprezentat condiția indispensabilă pentru sporirea constantă a gradului de ocupare a forței de muncă, chiar și în anii cu o conjunctură economică negativă și pentru reinvestirea capitalului în vehicule, utilaje, sedii, proiectare și dezvoltare, permițând astfel consolidarea structurii generale a cooperativei. Per total, *Città Verde*, acoperă o suprafață de aproape 6.000 mp utilizată pentru producție, ca depozit și/sau parc auto, 750 mp dedicați birourilor și 15.700 mp de terenuri și platforme.

Pedius este o aplicație mobilă care permite persoanelor surde să efectueze apeluri telefonice normale către numere fixe și mobile. Datorită tehnologiei de sinteză și recunoaștere a vocii, în timpul unui sunet o voce va citi ceea ce utilizatorul care suferă de surditate scrie și în timp real tot ceea ce este spus de interlocutor va fi convertit în text. Această inovație socială permite uniei categorii de persoane defavorizate să acceseze la un serviciu și să fie mai inclusiv în societate.

ees and collaborators.

In 2015 the value of the cooperative's production was € 4,841,007 of which € 2,498,436 were returned to employees in the form of salary, contributions and insurances.

The steady increase in the value of production recorded over the years has been the indispensable condition for the constant increase in employment, even in years with a negative economic conjuncture and for the reinvestment of capital in vehicles, machinery, sites, design and development, thus allowing the consolidation of the overall structure of the cooperative. Overall, *Città Verde* covers an area of almost 6,000 sqm used for production, as a warehouse and/or car park, 750 sqm dedicated to offices and 15,700 sqm of land and platforms.

Pedius is a mobile application that allows deaf people to make regular phone calls to fixed and mobile numbers. Thanks to the technology of synthesis and voice recognition during a call a voice will read what the user suffering from deafness writes, and similarly, everything that is said by the interlocutor will be converted into text in real time. This social innovation allows a category of disadvantaged people to access a service and be more inclusive in society.

BIBLIOGRAFIE:

1. Alberto Alberani. Vice Președinte Legacoopsociali Italia. Mișcarea cooperativă în Italia. Experiența Legacoop, Chișinău, 2019
2. NICOLĂESCU V., CACE S., Economia socială. Analiză comparativă în opt state membre ale Uniunii Europene, Publisher: Editura Expert, ISBN: 978-973-618-274-7
3. Politici pentru o Piață a Muncii Social-Responsabilă. Vizită de studiu. Cooperare bilaterală Italia – Moldova. Programul La Mobilità Internazionale del Lavoro, Italia, 2019

BIBLIOGRAPHY:

1. Alberto Alberani. Vice President Legacoopsociali Italia. The Cooperative movement in Italy. The Legacoop Experience, Chișinău, 2019
2. NICOLĂESCU V., CACE S., Social economy. Comparative analysis in eight Member States of the European Union, Publisher: Editura Expert, ISBN: 978-973-618-274-7
3. Policies for a Socially Responsible Labour Market. Study visit. Bilateral cooperation Italy – Moldova. La Mobilità Internazionale del Lavoro Programme, Italia, 2019